

UK Health
Security
Agency

NHS

Garav (protektisar) tut mamujal
**o meningit thaj
e septicemija**
e MenACWY vaksinasa

O Meningokokal nasvalipe

O meningokokal nasvalipe si ekh cyravaralo ama but seriozno thaj trubul le sigjarno nasvalinako (spitako, bolnicako) sastaravipe. Voj šaj resel ži ka trajo-averimaske bišajmata (bangimata) sar e amputacije, ašunimasko xasaripe, gogjako rumupe thaj cyryndimata. Vov si andindo katar e meningokokal bakterija savi si ulavdi ande khjaekh (varesave) grupe. E maj arakhade si A, B, C, W thaj Y. Bebetonen, cykne čhaven, ternimatonen thaj terne barežen si len o majbaro risiko andar o meningokokal nasvalipe.

E meningokokal bakterija šaj anel meningit (šuvlipe vaš e gogjaki morkhi) thaj septicemija (kana e bakterija andredel ande e ratesko cirkulipe te kauzil rateski intoksikacija). E duj nasvalimata si but seriozne thaj šaj mudaren, specialno te von naj diagnostime avinaleste (rano).

E duj o meningit thaj e septicemija šaj anen sepsis. O sepsis si ekh but bari thaj trajodaravni imuno reakcija karing sisavi infekcija thaj šaj resel ži ka morkhajko pharavipe, organonengo rumupe thaj meripe.

Soske me trubul te kerav mange e vaksina?

Majbare ternimata thaj tene barežene si ando majbaro risiko te astaren o meningokokal nasvalipe, tha tu trubul te keres tuke e vaksina akana te garaves tut. Kadaja si ekh siguro thaj but efektivno vaksina savi si kotor (partija) andar e rutinali ternimatongi programa deandar o 2015-to berś. Voj i cyknjarel o risiko avere manuśengo kon si turjal tute te aven infektime. Tut śaj te sas tut e MenC vaksinacija kana sanas bebe thaj cykno čhavo ama kadaja naj ka garavel tut mamujal aver meningokokal grupe.

E MenACWY vaksina ka barjarel o garavipe mamujal MenC thaj dumodel te garavel tut mamujal trin aver meningokokal grupe (A, W thaj Y). E vaksina naj ka garavel tut mamujal sa e forme andar o meningokokal nasvalipe, sar o MenB, thaj kadaleske si inke (važe) vastno (važno, importa) te aves žanglo e signalonenge thaj e simptomenge.

Trubul me te kerav mange e MenACWY vaksina?

Ni, ama e majlači čhan te dumodes (žutisares, pomožines) te garaves tut si kaj keres tuke e MenACWY vaksina. Tu, aj kiro bijanutno (dej, dad)/gardiano, trubul te den tumari akhjaravin (konsento) te kerdol pe tuke e vaksina. Tuke principno ka avel tuke dindi e vaksina ande škola ande o 9-to klaso kana tu san 13-14-e berśengo. Na samalindo (grizosavo) te tu ni kerdan tuke kiri vaksinacija, tu san kualificime te les e bilovali MenACWY vaksina katar kiri školaki medikani asistenta aj (or) školako imunizacijako ekipo te tu san inke ande škola aj katar kire sastaravneski (GP) klinika, žikana tu san 25-e berśengo. Si 3 MenACWY vaksine, von bučhon MenQuadfi, Nimenrix thaj MenVeo, tu śaj gines (četis) e Pacientoske Informativne buletinura akate:

MenQuadfi: [medicines.org.uk/emc/product/12818/pil](https://www.medicines.org.uk/emc/product/12818/pil)

Nimenrix: [medicines.org.uk/emc/product/4118/pil](https://www.medicines.org.uk/emc/product/4118/pil)

MenVeo: [medicines.org.uk/emc/product/2939/pil](https://www.medicines.org.uk/emc/product/2939/pil)

Dukhal e vaksinacija?

Khonik ni kamel e indžekcije, ama von but sigo kerdon pe. E suvja save si xasnime (foliosime, polzime) si cykne thaj trubul te seres sade (numa, ferdi, samo) ekh cykno pusavipe. Te tu san ekh cyra (zalaga, xanci, frima, xari) nervozno andar o indžekcijako keripe, dumade (vaker, konuś) kire medikane asistentasa aj sastaravnesa (doktorosa) majanglal te keren la tuke.

Signalura thaj Simptomura

Principno o meningokokal nasvalipe šaj avel sar ekh bilačo kazuso andar e gripa. Ama sisavo (varekon) kon si efektome ka principno seriozno nasvavol ande khajekh (varesave) satura (časura). Avinalo (rano) sastaravipe šaj skepil kiro trajo tha kadaleske si gogjalo te aves informirime andar khajekh važne signalura thaj simptomura.

Zorali šereskidukh

Morcome men

Uči temperatura

Konvulzije/teleperimata

**Žang kadala
signalura thaj**

Sovljardo aj pharo te žungadol pe

Konfuzija thaj/aj iritipe

Šudre vasta thaj pyrne

Ekh aj majbut andar kadala simptomura šaj barjon thaj von šaj sikavdon ande sisavo ordero (ryndo) thaj aven ušande maškar e duj nasvalimata. Vastno si te rodes avinalo medikano gogidipe te tut aj kire amalen si tumen samale simptomura aj si tumen ekh sastimasko problemo savo sigate bilačhavol.

Vastno si te žanes e signalura thaj e simptomura andar o meningit thaj e septicemija date tu san vaksinime soske si but aver kauze andar kadala problemura.

Bibešipe ande zorali lumina

Sigjarno phurdipe (airlolipe, dišipe)

Čhagdipe/diarija

**but arakhade
j simptomura**

Gijoske (stomakoske) dukha

Parnićavo petnjavali morkhi

Ekzema/dukhavdi ekzema*

Kokalo-astarinaki aj muskuleski dukh

Ekh sasti deskripcija vaš e signalura thaj e simptomura vaš o meningit thaj e septicemija andrethode fotura (partretura, snimke, fotke) thaj videora šaj aven arakhavde ka www.meningitis.org thaj www.meningitisnow.org

*dikh 'Ker e žamosko testo' pe e avertio rig

Ker e žamosko testo

Khajekhe (varekon) kas si le e seticemija šaj barjarel khajekh (varesave) petnjave aj ekh bari ekzema uče temperaturasa. Maj napalal e ekzema šaj barjol ande lilave petnjave save ni parnjavon telal kikidipe. Tu šaj keres ekh testo kadalake kaj kikides e rig vaš e pimaski taxtaj (bokali, poxara, čaša), mamujal e ekzema. Te tut si tut uči jag thaj ekzema, thaj e ekzema ni parnjavol telal kikidipe, le medikano dumodipe (žutipe, pomožipe) momentalno kaj akhares 999 aj kaj akhares khajekhe (varekas) te ingjarel tut ka e majpašutni nasvlinaki (spitaki, bolnicaki) sigjarni khukhin (departamento). Nisar na ašugjar te avel tut ekzema. Voj šaj te avel ekh palpaluno signalo aj šaj te na xić sikavdol pe. Te khajekh si nasvalo thaj majbilačhavol rode medikano dumodipe momentalno.

Pe kalori morkhi, dikh andral e jakhengi morkhi aj e mujeski gor kajte e petnjave šaj te sikavdon pe majbut.

Si sisave rigale efektura?

Normalno si te avel tut khajekh súvlipe, lolipe aj morcope kajte tuke sas kerdi e indžekcija. Tut šaj astarel tut i šereskidukh aj seres tut principno ekh cyra bilače ama (abo) kadala simptomura trubul te xasavon palal ekh aj duj givesa. Te tu san samalindo (grizalo) vaš sisave simptomura rode medikano gogidipe andar NHS111 aj kire sastaravneski klinika sar si peske normalno.

Te tu seres sisave suspektive rigale efektura karing e vaksina, tu šaj reportis kadalen upral e Galbeno Karta / Yellow Card uebsajto, kaj akhares 0800 731 6789 (9 ži ka 17:00, lujne ži paraštune) aj kaj fuljares e Galbeno Kartaki aplikacija.

Ašal o meningit, e akadala fondacije den informacija, gogidipe thaj dumodipe:

Meningit Rodimaski Fondacija / Meningitis Research Foundation,

bilovali dumodimaski linija 080 8800 3344 – lujne ži paraštune, 9:00 ži ka 17:00

Meningit Akana / Meningitis Now, bilovali dumodimaski linija

0808 80 10 388 – lujne ži žojne 9:00 ži ka 16:00 thaj

Te tut si tut varesave pušimata aj kames majbut informacija, dumade kire sastaravnesa, školake medikane asistentasa aj e klinikake medikane asistentasa ande kiri sastaravneski klinika.

Kadava buletino sas kerdo katar e Kidinde Thagarimaski Sastimaski Sekurimaski Agencija / UK Health Security Agency

© Crown copyright 2024

1P 100K AUG 2023 (APS). Product code: YPMACWY1ROM Romany.

UK Health Security Agency gateway number: 2024071.

Kadava buletino šaj avel komandime aj fuljardo katar:

www.healthpublications.gov.uk, kaj akhares: 0300 123 1002 (e linije si putarde katar 8:00 ži ka 18:00 lujne ži paraštune). Lileske kopija andar kadava buletino ande anglikani čhib si šajlinde te komandin pe.